

อิทธิพลของดุลยภาพทางวัฒนธรรมปัจเจกนิยมและกลุ่มนิยมกับความสำเร็จในการ
ดำเนินนโยบายรัฐสวัสดิการเดนมาร์ก

Influence of the Balance of Individualism and Collectivism
on The Success of Denmark's Welfare State Policy

พันตำรวจโท ทิรัส ตฤณเตชะ

รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทร. 088-8629-555, E-mail: pol.tirass@gmail.com

Police Lieutenant Colonel Tirass Trintecha

Doctor of Philosophy in Political Science,

Chulalongkorn University

บทคัดย่อ

บทความนี้ทำการศึกษาอิทธิพลของอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเดนมาร์กในมิติของลักษณะดุลยภาพทางวัฒนธรรมแบบปัจเจกนิยมและกลุ่มนิยมที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินนโยบายรัฐสวัสดิการเดนมาร์ก โดยใช้กรอบแนวคิด 2 ประการ ในการประเมินได้แก่ 1) แนวคิดระยะห่างทางวัฒนธรรมของ Hofstede (1987) ในการสะท้อนถึงระดับความเป็นปัจเจกนิยมและกลุ่มนิยมของประเทศเดนมาร์ก 2) ตัวแบบการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะของ William Dunn (2011) ในการสกัดเอาคุณค่าเชิงซ้อนที่อยู่ในตัวนโยบายรัฐสวัสดิการ มาวิเคราะห์และหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับปัจจัยทางด้านอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมในมิติของวัฒนธรรมแบบปัจเจกนิยมและกลุ่มนิยม เพื่อสะท้อนความสำเร็จของการดำเนินนโยบายรัฐสวัสดิการของเดนมาร์ก ซึ่งผลการศึกษาพบว่าลักษณะอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของเดนมาร์กซึ่งหลอมรวมทั้งวัฒนธรรมแบบปัจเจกนิยมและกลุ่มนิยมอย่างมีดุลยภาพมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อปรากฏการณ์ความสำเร็จในการดำเนินนโยบายรัฐสวัสดิการเดนมาร์ก เพราะนอกจากจะสะท้อนคุณค่าเชิงซ้อนจากตัวนโยบายรัฐสวัสดิการแล้ว ดุลยภาพทางวัฒนธรรมแบบปัจเจกนิยมและกลุ่มนิยมยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการดำรงคงอยู่ของรัฐสวัสดิการในเดนมาร์กอีกด้วย

คำสำคัญ: ปัจเจกนิยม กลุ่มนิยม อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม รัฐสวัสดิการ เดนมาร์ก

Abstract

This study aimed to find out the factors of the Balance of Individualism and Collectivism that influenced Denmark's cultural identity on the success of Denmark's Welfare state policy. Two conceptual frameworks applied in the study were

1) Hofstede's (1987) cultural dimensions in indicating the level of Individualism and Collectivism in Denmark 2) Public Policy Model by William Dunn (2011), to find out the linkage between Welfare Policy's value and Cultural Identity factors (Individualism and Collectivism) in Danish Country. The study result revealed that Denmark cultural identity of the Balance of Individualism and Collectivism was a key role in the success of Denmark's Welfare state policy phenomenon. Furthermore the influence of the Balance of Individualism and Collectivism was one of the prevailing factor in Denmark's Welfare state Policy.

Keywords: Individualism, Collectivism, Cultural Identity, Welfare state, Denmark

บทนำ

การศึกษานโยบายสาธารณะ (Public policy) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางและแนวทางในการดำเนินงานของรัฐบาล ซึ่งในทางทฤษฎีนั้นผู้นำหรือรัฐบาลมีอิสระในการกำหนดนโยบายสาธารณะได้อย่างเต็มที่ แต่ในทางปฏิบัติรัฐบาลต้องกำหนดนโยบายสาธารณะโดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมของนโยบายเพราะสิ่งนี้มีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการดำเนินนโยบายสาธารณะ ซึ่งสภาพแวดล้อมหรือปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดหรือเงื่อนไขของการกำหนดนโยบายสาธารณะ ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการเมือง ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านภูมิศาสตร์ ด้านประวัติศาสตร์ และด้านเทคโนโลยี เป็นต้น

เมื่อมองย้อนดูงานวิจัยส่วนใหญ่ในการศึกษาความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะในช่วงทศวรรษที่ 1950 - 1970 นั้น มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจทั้งในแง่ของเงื่อนไขในกระบวนการตัดสินใจในการดำเนินนโยบายสาธารณะ และตัวชี้วัดทางด้านเศรษฐกิจคือตัวชี้วัดที่ตอบโจทย์นิยามความสำเร็จของนโยบายสาธารณะ อีกทั้งระเบียบวิธีการศึกษามักถูกจำกัดโดยวิธีการแบบปฏิฐานนิยม (Positivism) ซึ่งครอบงำแนวทางการศึกษาทางด้านสังคมศาสตร์มาเป็นระยะเวลาช้านาน แทนที่จะเลือกใช้วิธีการแบบสหสาขาวิชา (multi-disciplinary) (Lasswell, 1951: 3 - 15) ทำให้งานวิจัยส่วนใหญ่ที่เกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินนโยบายสาธารณะเป็นงานวิจัยในเชิงปริมาณอย่างเข้มข้นและมุ่งเน้นกับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ โดยเน้นให้ความสำคัญของข้อเท็จจริงแยกออกจากประเด็นทางด้านคุณค่าและแสวงหาผลที่ใช้เป็นกฎเกณฑ์ทั่วไปเพื่อที่จะนำไปใช้ได้กับทุกสังคม

มายาคติดังกล่าวถูกท้าทายในกรณีของสังคมประเทศเดนมาร์ก เพราะปรากฏการณ์ความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะ โดยเฉพาะในมิติของนโยบายรัฐสวัสดิการ (Welfare State Policy) ซึ่งเป็นมนทัศน์การปกครองซึ่งรัฐมีบทบาทสำคัญในการคุ้มครองและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีทางเศรษฐกิจและสังคมของพลเมือง โดยอาศัยหลักความเสมอภาคของโอกาส การกระจาย

ความมั่งคั่งอย่างชอบธรรม และความรับผิดชอบต่อสาธารณะแก่ผู้ไม่สามารถจัดหาขั้นต่ำสำหรับชีวิตที่ดี (Edwards and Elger, 1999: 111) ซึ่งนโยบายทางด้านสวัสดิการนี้ ไม่สามารถที่จะละลายหรือแยกเอาประเด็นทางด้านคุณค่าออกไปโดยมิได้นำมาพิจารณาประกอบได้ โดยเฉพาะในการประเมินผลนโยบายสาธารณะแบบการประเมินผลเชิงตัดสินใจ (Decision-Theoretic Evaluation) ซึ่งต้องดูผลของการดำเนินนโยบายว่าสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคม สนองคุณค่าของสังคม และแก้ไขปัญหาที่เป็นเป้าหมายของนโยบายได้หรือไม่อย่างไร เป็นต้น เพราะฉะนั้นความสำเร็จของนโยบายสาธารณะจึงสะท้อนผ่านความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าเชิงซ้อนที่ปรากฏผ่านตัวนโยบายกับชุดคุณค่าหนึ่ง ๆ ที่ผู้คนในสังคมยึดถือร่วมกัน (Dunn, 2011: 8-19) ซึ่งสิ่งนี้เป็นเครื่องยืนยันว่าอิทธิพลของชุดคุณค่าในสังคมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวในการดำเนินนโยบายสาธารณะนั่นเอง

เดนมาร์กดำเนินนโยบายทางด้านสวัสดิการ โดยใช้รูปแบบรัฐสวัสดิการสแกนดิเนเวีย (Scandinavian Welfare Model) ซึ่งมีหัวใจหลักคือ “ผลประโยชน์ทั้งหลายจะต้องนำสู่พลเมืองเพื่อบรรลุสถานะที่เหมาะสม นั่นคือการมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยใช้หลักความเท่าเทียมกัน และปราศจากการแบ่งแยกสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม” (รุ่งทิพย์ สุขกำเนิด, 2556: 1) โดยรัฐจะมีบทบาทในการบริหารจัดการและจัดสรรงบประมาณของระบบความมั่นคงปลอดภัยของสังคม บริการสุขภาพและการศึกษาซึ่งครอบคลุมค่าใช้จ่ายมากกว่าประเทศอื่น ๆ ในยุโรป โดยดำเนินการควบคุมกำกับการจัดเก็บภาษีที่สูง แต่พลเมืองก็ยินดีที่จะจ่ายภาษีเพื่อแลกกับระบบการจัดการทางด้านสวัสดิการที่มีคุณภาพสูงด้วยเช่นกัน แม้ว่าจะต้องเผชิญกับวิกฤติเศรษฐกิจอยู่หลายต่อหลายครั้ง แต่เดนมาร์กก็สามารถที่จะปฏิรูปและหาวิธีฝ่าฟันวิกฤติการณ์ได้ทุกครั้ง โดยไม่กระทบต่อความดำรงอยู่ของนโยบายรัฐสวัสดิการแต่อย่างใด จนได้รับสมญานามว่า “ความมหัศจรรย์แห่งเดนมาร์ก” (Danish Miracle) (บุณรัตน์ รัฐบริรักษ์ และ มรุต วันทนากการ, 2547: 193) ทำให้ดินแดนแห่งนี้ทำหายและลดทอนพลังอธิบายที่เน้นแต่ข้อเท็จจริงของสำนักคิดปฏิฐานนิยมลงอย่างสิ้นเชิง

หากดูเพียงผิวเผินรัฐสวัสดิการเดนมาร์กอาจไม่มีความแตกต่างจากรัฐสวัสดิการของประเทศอื่น ๆ ทั่วโลกหรือประเทศข้างเคียงในแถบสแกนดิเนเวีย (Scandinavia) และนอร์ดิก (Nordic) แต่ความโดดเด่นของมิติคุณค่าทางวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์ หรือลักษณะเฉพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งทำให้สิ่งนั้นเป็นที่รู้จักหรือจดจำได้ (ทักษิณา สุขพัทธิ, 2558: 17) มิติทางด้านวัฒนธรรมนี้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อเดนมาร์ก ซึ่งมีอิทธิพลต่อปรากฏการณ์ความสำเร็จในการดำเนินนโยบายรัฐสวัสดิการเดนมาร์ก ที่ทำให้ดวงตาทุกคู่จากนานาประเทศต่างจับจ้อง และพยายามนำต้นแบบ (Model) ของรัฐสวัสดิการเดนมาร์กไปปรับใช้ในประเทศของตน ซึ่งมิติทางด้านคุณค่าทางวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์นี้ของเดนมาร์ก ก็คือ ลักษณะอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมแบบปัจเจกนิยมและกลุ่มนิยมที่มีอยู่ในสังคมเดนมาร์ก ซึ่งโดยปกติลักษณะของอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเช่นนี้จะไม่ปรากฏในสังคมพร้อม ๆ กัน แต่

ในสภาพสังคมของเดนมาร์กเจตคติของวัฒนธรรมทั้งสองต่างมีอยู่ควบคู่กันอย่างมีดุลยภาพ โดยพลเมืองชาวเดนมาร์กต่างเลือกยึดถือข้อดีของลักษณะวัฒนธรรมทั้งสองผสมผสานอยู่ในสังคมเดนมาร์กอย่างลงตัว ดังนี้

วัฒนธรรมปัจเจกนิยม ลักษณะของอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเช่นนี้ ตามแนวคิดของ Hofstede (1987: 148) ได้ให้คำจำกัดความของสังคมแบบปัจเจกนิยมว่า หมายถึงสังคมที่ความผูกพันระหว่างบุคคลเป็นไปอย่างหลวม ๆ ทุกคนจะให้ความสำคัญกับตนเองหรือครอบครัวเป็นอันดับแรก ให้ความสำคัญกับความเป็นตัวของตัวเองในทางความคิดและการกระทำมากกว่าความสนใจต่อกลุ่ม ผลประโยชน์ของแต่ละคนจะอยู่เหนือผลประโยชน์ของกลุ่มองค์กรที่มีลักษณะความเป็นปัจเจกนิยมสูงคาดหวังให้บุคคลนั้นสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง เน้นเรื่องของความคิดสร้างสรรค์ และความสำเร็จ ความมีอิสระและสถานะทางการเงิน เป็นสิ่งที่มีค่าและสำคัญในสังคมปัจเจกนิยม สมาชิกในองค์กรได้รับการสนับสนุนให้ตัดสินใจได้ด้วยตนเองไม่จำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนจากกลุ่ม ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นปัจเจกนิยมกับเป้าหมายการทำงานในด้านเวลาส่วนตัว (Personal Time) ความเป็นอิสระ (Freedom) และความท้าทาย (Challenge) ซึ่งแสดงถึงความเป็นอิสระจากองค์กร (ชนิดา จิตตรุทธะ, 2556: 61 - 76)

วัฒนธรรมกลุ่มนิยม ตามแนวคิดของ Hofstede (1987: 148) มีลักษณะของภราดรภาพหรือความเป็นพี่เป็นน้อง คือสังคมที่มีลักษณะวัฒนธรรมแบบกลุ่มนิยม กล่าวคือคนในสังคมจะมีความผูกพันกันอย่างเหนียวแน่น ให้ความสำคัญกับกลุ่มมากกว่าตัวบุคคล มีความซื่อสัตย์และจงรักภักดีต่อกัน ให้การดูแลคุ้มครองซึ่งกันและกัน กลุ่มนิยมให้ความสำคัญกับการตัดสินใจแบบกลุ่ม ไม่มีใครที่ต้องการจะได้รับความสนใจเป็นพิเศษ ไม่ว่างานของคนผู้นั้นจะดีเพียงใด นั่นคือความสำเร็จเป็นของกลุ่ม การที่บุคคลใด ๆ ได้รับการยกย่องเพียงผู้เดียวเป็นสิ่งที่น่าละอาย เพราะมันหมายความว่าสมาชิกเพียงคนเดียวในกลุ่มที่ดีกว่าสมาชิกคนอื่น ๆ องค์กรที่มีลักษณะของกลุ่มนิยมสูงจึงมีลักษณะคล้ายครอบครัว มีความจงรักภักดีซึ่งกันและกันในองค์กร ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นปัจเจกนิยมกับเป้าหมายการทำงานในด้านเวลาส่วนตัว (Personal Time) ความเป็นอิสระ (Freedom) และความท้าทาย (Challenge) ซึ่งแสดงถึงความเป็นอิสระจากองค์กร ในขณะที่พบความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นกลุ่มนิยมกับเป้าหมายการทำงานในด้านการฝึกอบรม (Training) สถานภาพการทำงานทางกายภาพ (Physical Condition) และการใช้ทักษะ (Use of Skills) ซึ่งแสดงถึงการพึ่งพาองค์กร (ชนิดา จิตตรุทธะ, 2556: 22 - 26)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาถึงลักษณะดุลยภาพของวัฒนธรรมแบบปัจเจกนิยมและกลุ่มนิยมที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการดำเนินนโยบายรัฐสวัสดิการในประเทศเดนมาร์ก ภายใต้บริบทหรือฐานคิดซึ่งเป็นตัวก่อร่างสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของเดนมาร์ก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิดเรื่องมิติทางด้านวัฒนธรรมของ Hofstede และการประเมินนโยบายแบบการประเมินผลเชิงตัดสินใจ (Decision-Theoretical Evaluation) ของ Dunn เพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าทางวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์ของเดนมาร์กกับคุณค่าเชิงซ้อนที่อยู่ในนโยบายรัฐสวัสดิการเดนมาร์ก ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินนโยบาย

วิธีการวิจัย

ในการวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจแบบปรากฏการณ์วิทยาและใช้วิธีการแบบ Sense - making หรือความสามารถในการทำความเข้าใจถึงนัย หรือความหมายที่อยู่เบื้องลึก (Meaning & Insight) โดยศึกษาจากประชากรของเดนมาร์กในเมืองโคเปนฮาเกน (Copenhagen) และเมืองฮอร์เซนส์ (Horsens) เกี่ยวกับทัศนคติที่สะท้อนถึงลักษณะของอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม แบบลักษณะคฤภาพทางวัฒนธรรมแบบปัจเจกนิยมและกลุ่มนิยม (Individualism and Collectivism) โดยเป็นการศึกษาในระดับปัจเจกบุคคล ดังนั้น Unit of Analysis คือหน่วยระดับปัจเจกบุคคลในฐานะผู้ให้ข้อมูล (respondent) โดยใช้ในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured Interview) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - Depth Interview) โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ พลเมืองของเดนมาร์กในเมืองโคเปนฮาเกน (Copenhagen) เพื่อให้ได้ข้อมูลในเขตเมืองและเมืองฮอร์เซนส์ (Horsens) เพื่อได้ข้อมูลในเขตชนบทรวมถึงชุมชนพิเศษที่พลเมืองมาอาศัยอยู่ด้วยกันแบบหลวม ๆ หรือชุมชนทางเลือก (community home town) โดยประชากรที่จะทำการศึกษาในครั้งนี้คือบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการกำหนดนโยบายทางด้านสวัสดิการของเดนมาร์กที่สำคัญจำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มข้าราชการซึ่งมีส่วนในกระบวนการกำหนดนโยบายสวัสดิการเดนมาร์ก กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรรมซึ่งเป็นสมาชิกอยู่ในกลุ่มสหกรณ์การเกษตรท้องถิ่น กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพในภาคอุตสาหกรรมและบริการซึ่งเป็นสมาชิกในสหภาพแรงงาน และกลุ่มนักศึกษา โดยอยู่บนพื้นฐานของหลักเกณฑ์ คือเป็นบุคคลที่มีความรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของเดนมาร์กเป็นอย่างดี กล่าวคือเป็นพลเมืองชาวเดนมาร์ก สัญชาติหรือเชื้อชาติเดนมาร์ก ที่อยู่อาศัยอยู่บนพื้นแผ่นดินเดนมาร์กตั้งแต่เกิดหรือเป็นระยะเวลายาวนาน ซึ่งทำให้ทัศนคติหรือโลกทัศน์ที่แสดงออกผ่านการถูกสัมภาษณ์สะท้อนให้เห็นตัวตนหรืออัตลักษณ์ของความเป็นคนเดนมาร์กได้อย่างชัดเจน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured Interview) สุ่มด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย

1. กลุ่มข้าราชการ 10 คน (โคเปนฮาเกน 5 คน ฮอร์เซนส์ 5 คน)
2. กลุ่มเกษตรกร 10 คน (โคเปนฮาเกน 5 คน ฮอร์เซนส์ 5 คน)
3. กลุ่มภาคอุตสาหกรรม 10 คน (โคเปนฮาเกน 5 คน ฮอร์เซนส์ 5 คน)

4. กลุ่มนักศึกษา 10 คน (โคเปนฮาเกน 5 คน ฮอร์เซนส์ 5 คน)

รวมกลุ่มประชากรที่ใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างจำนวนทั้งสิ้น 40 คน แบ่งออกเป็น
เมืองโคเปนฮาเกน 20 คน ฮอร์เซนส์ 20 คน

2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) สุ่มด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ
เจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย

1. กลุ่มข้าราชการ 2 คน (โคเปนฮาเกน 1 คน ฮอร์เซนส์ 1 คน)

2. กลุ่มเกษตรกร 2 คน (โคเปนฮาเกน 1 คน ฮอร์เซนส์ 1 คน)

3. กลุ่มภาคอุตสาหกรรม 2 คน (โคเปนฮาเกน 1 คน ฮอร์เซนส์ 1 คน)

4. กลุ่มนักศึกษา 2 คน (โคเปนฮาเกน 1 คน ฮอร์เซนส์ 1 คน)

รวมกลุ่มประชากรที่ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจำนวนทั้งสิ้น 8 คน แบ่งออกเป็นเมือง
โคเปนฮาเกน 4 คน ฮอร์เซนส์ 4 คน

ดังนั้นประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวนทั้งสิ้น 48 คน เป็นพลเมืองในพื้นที่เมือง
โคเปนฮาเกน 24 คน และเมืองฮอร์เซนส์ 24 คน โดยอยู่ในกลุ่มของข้าราชการจำนวน 12 คน
กลุ่มเกษตรกร 12 คน กลุ่มภาคอุตสาหกรรม 12 คน และกลุ่มนักศึกษา 12 คน

ผลการวิจัย

จากการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและเจาะลึก สามารถสรุปได้ดังนี้
ประเด็นที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้สัมภาษณ์กับบุคคลภายในครอบครัว

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มองเรื่องความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของตนเองว่า มีความใกล้ชิด
สนิทสนมกันเป็นอย่างดี เพราะการสร้างสมดุลระหว่างงานกับครอบครัว ทำให้ครอบครัวมีเวลาที่จะ
ทำกิจกรรมร่วมกันในทุก ๆ วัน โดยเฉพาะวันหยุด เสาร์ - อาทิตย์ เป็นช่วงเวลาที่ครอบครัวชาว
เดนมาร์ก จะได้ใช้ชีวิตแบบปรัชญาฮุกเกะ ที่เป็นการซึมซับจากรุ่นสู่รุ่นผ่านบทบาทของครอบครัว เป็น
เข็มทิศแห่งความสุขในแบบเฉพาะของชาวเดนมาร์ก ที่กลายเป็นลักษณะอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม
อย่างหนึ่งของเดนมาร์ก ความใกล้ชิดมีทั้งลักษณะของความเป็นครอบครัวทางสายเลือดและครอบครัว
ในแง่อื่น ๆ เช่น เพื่อนบ้าน เพื่อนที่สนิทสนมกันจากการรวมกลุ่มทางสังคมในมิติต่าง ๆ โดยครอบครัว
มีลักษณะของการให้อิสระแก่กัน ในการคิด ในการใช้ชีวิต ผู้ใหญ่ไม่เน้นการครอบงำลูกทุก ๆ คน
ต่างรับผิดชอบต่อหน้าที่ และรู้บทบาท ไม่ใช้ความสัมพันธ์ที่สนิทสนม หรือความสัมพันธ์ทางครอบครัว
ในการแสวงหาประโยชน์ หรือกระทำการใด ๆ ในแง่ของระบบอุปถัมภ์

ประเด็นที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้สัมภาษณ์กับเพื่อน เพื่อนร่วมงาน หรือเพื่อนบ้าน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนคติเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างกับเพื่อน เพื่อน
ร่วมงาน และเพื่อนบ้าน โดยมองว่าความสัมพันธ์นั้นมีความสนิทสนมแน่นแฟ้นกันดีมาก มีการพึ่งพา
กัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความจริงใจต่อการ ทำให้ความสัมพันธ์นั้นเปรียบเสมือนญาติพี่น้องที่มี

สายเลือดเดียวกัน มีเพียงกลุ่มตัวอย่างบางส่วน โดยเฉพาะในกลุ่มนักศึกษา มองว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในมิติต่าง ๆ นั้น ย่อมมีทั้งที่สนิทสนม และไม่ได้สนิทสนม แต่อย่างไรก็ตามก็สามารถอยู่ร่วมกันได้ เพราะในสังคมเดนมาร์ก ทุก ๆ คน เปรียบเสมือนพี่น้องกัน ทุกคนปรารถนาให้คนอื่นมีความสุข มีชีวิตที่ดี แม้จะไม่ได้สนิทสนมกัน หรือไม่ได้รู้จักเลยก็ตาม

ประเด็นที่ 3 ความสัมพันธ์ส่วนตัวมีส่วนสำคัญหรือไม่อย่างไร ต่อการทำงาน หรือการตัดสินใจอะไรบางอย่างในสังคม อาทิ เช่น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ว่า การทำงานต้องมีความเป็นมืออาชีพ ความสัมพันธ์ส่วนตัวไม่มีผลใด ๆ ต่อการทำงาน ทุก ๆ คนมีความเท่าเทียมกัน ทั้งทางด้านโอกาสในการเข้าทำงาน หรือลักษณะการทำงานร่วมกัน ดังนั้นอิทธิพลของความสัมพันธ์ส่วนตัวที่มีต่อการทำงาน หรือการตัดสินใจอะไรบางอย่างในสังคม หรือระบบอุปถัมภ์ กลุ่มตัวอย่างจึงเชื่อว่าไม่มีเกิดขึ้นในสังคมเดนมาร์ก นอกจากนี้แล้วกลุ่มตัวอย่างทุกคนยังเห็นด้วยว่า ความสัมพันธ์ส่วนตัวไม่มีผลต่อการตัดสินใจใด ๆ ทุกอย่างอยู่บนพื้นฐานของเหตุและผล พลเมืองเดนมาร์กคำนึงถึงความสำคัญของประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าความสัมพันธ์ส่วนตัว นอกจากนี้แล้วกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังแสดงทัศนคติเพิ่มเติมอื่น ๆ ที่สอดคล้องกัน คือ กลุ่มตัวอย่างกล่าวถึงสภาพสังคมเดนมาร์กที่ยึดหลัก Christian Cultural Heritage ซึ่งให้ความสำคัญกับงาน มาก่อนความสัมพันธ์ส่วนตัว อันเป็นคุณค่าที่สำคัญที่แสดงออกถึงตัวตนความเป็นคนเดนมาร์ก นอกจากนี้เมื่อพูดถึงในมิติของการเมือง การเลือกตั้งประชาชนจะดูที่นโยบายของพรรคการเมือง มากกว่าความนิยมชมชอบหรือศรัทธาในตัวหัวหน้าพรรคการเมือง ตัวพรรคการเมือง หรือความชอบส่วนตัว ความสัมพันธ์ส่วนตัว การเลือกตั้งไม่ใช่เรื่องของรสนิยม แต่เป็นเรื่องของการเลือกสิ่งที่ดีที่สุด มีแนวนโยบายและผลงานที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง อันจะนำมาซึ่งชัยชนะในการเลือกตั้งในที่สุด

ประเด็นที่ 4 ในสังคมเดนมาร์ก ผู้คนมีอิสระมากน้อยเพียงใดในการคิดและการแสดงออกถึงทัศนคติหรือความเห็นของตนเอง

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รู้สึกถึงความมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น แสดงทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ เป็นอย่างมาก เพราะนอกจากลักษณะนิสัยของคนเดนมาร์กที่ช่วยเหลือผู้อื่น ให้ความสำคัญกับสังคมมาก่อนเรื่องส่วนตัว ดังนั้นสังคมเดนมาร์กจึงเปิดกว้างให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ได้แสดงทัศนคติ มีการถกเถียงด้วยเหตุและผลการได้อย่างเสรี มีการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างมีอาชีพ ไม่ถือโทษโกรธ หรือมีพลังอำนาจคอยกดดันทำให้โอกาสในการแสดงความคิดเห็นหรือทัศนคติเกิดขึ้นได้อย่างลำบาก หรือส่งผลในด้านลบตามมา การทำงานที่ไม่มีสายการบังคับบัญชา แต่เป็นการทำงานเป็นทีมทั้งในองค์กรภาครัฐ หรือภาคเอกชนของ ซึ่งการทำงานเป็นทีมนำมาซึ่งการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้อย่างเต็มที่ ทุกคนในองค์กรพร้อมที่จะเสนอแนวคิด วิพากษ์วิจารณ์ ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม และความสำเร็จของการทำงาน

ประเด็นที่ 5 ทศนคติที่มีต่อคำกล่าวที่ว่า “สังคมเดนมาร์ก เป็นสังคมที่เปิดกว้างและเสรี”

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเห็นด้วยอย่างยิ่งกับคำกล่าวที่ว่าสังคมเดนมาร์ก เป็นสังคมที่เปิดกว้าง และพลเมืองมีอิสระเสรี โดยต่างให้เหตุผลไปในแนวทางเดียวกันว่า สังคมที่เปิดกว้างของเดนมาร์ก คือ การที่พลเมืองมีอิสระเสรีอย่างไม่มีขอบเขต แต่ที่อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย มีความเป็นอิสระโดยไม่ จำเป็นที่รัฐจะต้องเข้ามาบังคับ มีพื้นที่ไว้สำหรับการสร้างสรรค์ศิลปะต่าง ๆ มีพื้นที่ที่ให้พลเมืองที่มีความชอบเหมือน ๆ กัน ได้รวมกลุ่ม ไม่มีปิดกั้นจินตนาการต่าง ๆ ของเด็ก ๆ มีพื้นที่สำหรับกลุ่มคนที่ เสพกัญชาได้อย่างเสรี เป็นสังคมที่สามารถแสดงออกเรื่องเพศได้อย่างเสรี

ประเด็นที่ 6 มุมมองทัศนคติที่มีต่อลักษณะนิสัยของตัวผู้ให้สัมภาษณ์เอง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มองลักษณะนิสัยของตนเองว่า มีความเป็นตัวของตัวเอง เป็นคนง่าย ๆ ไม่มีพิธีรีตอง มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น มีความจริงใจต่อทุกคน มีความใจกว้างชอบช่วยเหลือผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รักความยุติธรรม ถูกต้อง รักความเท่าเทียมกัน รักครอบครัว

ประเด็นที่ 7 ในทัศนคติของผู้ให้สัมภาษณ์ ที่มีต่อคำกล่าวที่ว่า “พลเมืองเดนมาร์กมีความสัมพันธ์กันแน่นแฟ้นเหมือนพี่น้อง”

กลุ่มตัวอย่างทุกคน เห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่า “พลเมืองเดนมาร์กมีความสัมพันธ์กันแน่นแฟ้นเหมือนพี่น้อง” โดยให้เหตุผลที่สอดคล้องตรงกันว่า เพราะสังคมเดนมาร์ก เป็นสังคมที่เชื่อมั่นในกัน และกัน ช่วยเหลือกัน งานอาสาสมัครคืองานทุก ๆ คน ยินดีและพร้อมใจที่จะทำ พลเมืองเดนมาร์กจึง ใกล้ชิดแน่นแฟ้นกัน ไม่ใช่แต่เพียงภายในครอบครัว แต่หมายรวมถึง เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน หรือพลเมืองทั่วไปที่อยู่ในสังคมเดียวกัน แม้จะไม่ได้รู้จักกันมาก่อนก็ตาม แม้ในปัจจุบันเดนมาร์กจะ ถูกมองว่า ไม่เป็นมิตรต่อชาวต่างชาติ สืบเนื่องมาจากชัยชนะของพรรคการเมืองฝ่ายขวา แต่ความเป็นจริงในสังคม พลเมืองเดนมาร์กไม่ได้มีความรู้สึกในแง่ลบกับชาวต่างชาติมากเหมือนกับที่สื่อต่างชาติ นำเสนอ

ประเด็นที่ 8 ทศนคติที่มีต่อประเด็นที่ว่าสังคมเดนมาร์ก มีลักษณะของการยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกันและการเคารพเสียงใหญ่ ซึ่งเป็นสิ่งที่พลเมืองเดนมาร์กยึดถือร่วมกัน

กลุ่มตัวอย่างทุกคนเห็นด้วยกับประเด็นที่ว่าสังคมเดนมาร์ก มีลักษณะของการยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกันและการเคารพเสียงใหญ่ ซึ่งเป็นสิ่งที่พลเมืองเดนมาร์กยึดถือร่วมกัน โดยให้เหตุผลสอดคล้องและตรงกันเป็นส่วนใหญ่ว่า สังคมเดนมาร์กไม่เชื่อว่าความคิดของใครจะเป็นความคิดที่ดีที่สุด จนกว่าจะผ่านการคิด วิเคราะห์ ถกเถียง อธิบายเหตุและผล จนนำมาสู่การยอมรับ ทุก ๆ คนในสังคมจะเคารพความคิดซึ่งกันและกัน แม้จะเชื่อมั่นในเสียงส่วนใหญ่ แต่ก็ไม่ใช่เลยที่จะ ฟังเสียงส่วนน้อย การวิพากษ์วิจารณ์กันด้วยเหตุและผล เป็นสิ่งที่ยอมรับได้ในสังคมเดนมาร์กทุก ๆ ระดับ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่าพลเมืองของเดนมาร์กมีลักษณะทางวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์ ในลักษณะดังต่อไปนี้

1. มิติของความเป็นปัจเจกนิยม (Individualism)

1.1 การตอบสนองความต้องการ (Indulgence) กล่าวคือ สังคมเดนมาร์กเป็นสังคมที่พลเมืองมีความเป็นตัวของตัวเองสูง เป็นสังคมที่ให้พื้นที่ในการแสดงออกได้อย่างอิสระ เพื่อตอบสนองความต้องการหรือความชอบของตนเอง โดยไม่กระทบกระเทือนสิทธิของผู้อื่น ๆ เป็นสังคมที่เอื้อให้ผู้คนมีความคิดสร้างสรรค์ ในการที่จะสร้างนวัตกรรมหรือสิ่งใหม่ ๆ ได้อย่างไม่ถูกจำกัดด้านความคิด ทำให้งานด้านศิลปะ การออกแบบ นวัตกรรม ในเดนมาร์กมีชื่อเสียงและเจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมาก

1.2 เสรีภาพ (Freedom) กล่าวคือ สังคมเดนมาร์กพลเมืองไม่ตกอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของใคร เป็นอำนาจที่จะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดหรือที่จะไม่กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดได้อย่างอิสระ ทั้งในแง่ของการกระทำ ความคิด การแสดงออก มีระบบการเมืองที่มีความเป็นประชาธิปไตย

2. มิติของความเป็นกลุ่มนิยม (Collectivism)

2.1 ภราดรภาพ (brotherhood) กล่าวคือ ในสังคมเดนมาร์กพลเมืองมีความใกล้ชิดกันแนบแน่นแบบพี่น้อง ทั้งในลักษณะของความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์ดั้งเดิม ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และความสัมพันธ์ต่อผู้อื่น

2.2 การมีส่วนร่วม (participant) กล่าวคือ สังคมเดนมาร์กให้ความสำคัญกับพลเมืองที่จะมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะต่าง ๆ รวมถึงกิจการทางการเมือง

2.3 ความร่วมมือ (co-operation) คือ สังคมเดนมาร์กให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนรวม มีความร่วมมือกันระหว่างพลเมืองในทุก ๆ ระดับ

2.4 การรวมกลุ่มและอาสาสมัคร (Associations -Volunteerism) กล่าวคือ สังคมเดนมาร์กเป็นสังคมแห่งจิตอาสา ผู้คนชอบที่จะรวมกลุ่มกันเพื่อทำงานอาสาสมัครด้วยความเต็มใจ โดยไม่ต้องมีใครมาบังคับและไม่แสวงหาผลตอบแทน

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

เมื่อพิจารณาจากผลการศึกษาตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่กำหนดไว้ สามารถวิเคราะห์และอภิปรายถึงลักษณะอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของเดนมาร์กที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการดำเนินนโยบายรัฐสวัสดิการเดนมาร์ก ได้ดังต่อไปนี้

1. มิติความเป็นปัจเจกนิยม (Individualism)

ลักษณะความเป็นปัจเจกนิยมของสังคมเดนมาร์กสามารถอธิบายได้ด้วยตัวแบบมิติทางวัฒนธรรมของ Hofstede ที่ว่า สังคมที่มีลักษณะเป็นปัจเจกนิยมสูงจะเป็นสังคมที่เน้นอยู่คนเดียว ทำงานคนเดียว ตัดสินใจคนเดียวเองได้ไม่ต้องเอาแต่รอความเห็นคนอื่น มีอิสระเสรีทางความคิดให้ความสำคัญกับตัวบุคคลและสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งจากการศึกษาถึงประเด็นความเป็นปัจเจกนิยมของเดนมาร์กจากงานของ Hofstede พบว่าค่าความเป็นปัจเจกนิยมหรือกลุ่มนิยม (Individualism vs. Collectivism: IDV) ของเดนมาร์กอยู่ในระดับที่สูง ซึ่งแสดงว่าสังคมเดนมาร์กพลเมืองมีความเป็นปัจเจกสูงและมีลักษณะความเป็นกลุ่มนิยมที่ต่ำ (Minkov, 2010: 94-98) แต่ในขณะที่ผลจากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างพบว่า ในสังคมเดนมาร์กก็มีทั้งลักษณะของความเป็นปัจเจกนิยมและกลุ่มนิยมอย่างสมดุลกัน โดยลักษณะที่แสดงถึงความเป็นปัจเจกนิยมนั้น กลุ่มตัวอย่างชี้ให้เห็นถึงลักษณะคุณค่าการตอบสนองความต้องการ (Indulgence) ได้ให้ข้อเท็จจริงว่า พลเมืองเดนมาร์ก มีอิสระเสรีทางความคิด ใช้ชีวิตได้อย่างอิสระเสรี ตามความชอบตามความฝันของตนเอง แต่ก็ไม่ได้ใช้ชีวิตแบบโดดเดี่ยวตัวเองออกจากสังคม หรือชอบทำงานคนเดียว ตัดสินใจคนเดียว พลเมืองเดนมาร์กยังคงมีความใกล้ชิดกันทางสังคม ซึ่งเป็นคุณค่าทางวัฒนธรรมแบบปัจเจกนิยมในด้านบวกที่ปรากฏในสังคมของเดนมาร์ก ซึ่งสอดคล้องกับค่าการตอบสนองความต้องการ (Indulgence: IVR) ของ Hofstede ที่พบว่า เดนมาร์กมีลักษณะของการตอบสนองความต้องการของตัวเองที่สูง มีความเป็นตัวของตัวเอง คุณค่าทางวัฒนธรรมเช่นนี้ของคนเดนมาร์ก ก่อให้เกิดองค์ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ทั้งในเชิงการออกแบบ สถาปัตยกรรม และนวัตกรรม (Hofstede-insight, 2018: Online)

2. มิติของความเป็นกลุ่มนิยม (Collectivism)

ลักษณะความเป็นกลุ่มนิยมของสังคมเดนมาร์กสามารถอธิบายได้ด้วยตัวแบบมิติทางวัฒนธรรมของ Hofstede ที่ว่า เป็นสังคมที่ให้ความสำคัญกับการทำงานเพื่อส่วนรวมหรือวงศาวานเครือ จะทำอะไรเป็นกลุ่ม รอคอยตัดสินใจเป็นกลุ่ม ต้องคอยอาศัยการสนับสนุนจากคนอื่น และมีความเป็นสังคมที่เป็นระบบอุปถัมภ์สูง ซึ่งจากการศึกษาถึงประเด็นความเป็นกลุ่มนิยมของเดนมาร์กจากงานของ Hofstede พบว่าค่าความเป็นปัจเจกนิยมหรือกลุ่มนิยม (Individualism vs. Collectivism: IDV) ของเดนมาร์กอยู่ในระดับที่สูง แสดงว่าสังคมเดนมาร์กมีแนวโน้มเป็นสังคมปัจเจกนิยมมากกว่ากลุ่มนิยม (Minkov, 2010: 94-98) แต่จากการเก็บข้อมูลของผู้วิจัยพบว่า สังคมเดนมาร์กไม่ได้มีเพียงแต่ลักษณะของการเป็นสังคมแบบปัจเจกนิยม แต่สังคมเดนมาร์กยังปรากฏลักษณะของความเป็นกลุ่มนิยมที่สมดุลกับความเป็นปัจเจกได้อย่างลงตัว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Campbell et al. (2006) ซึ่งระบุว่าแม้สังคมเดนมาร์ก พลเมืองจะมีความเป็นปัจเจกสูง แต่สังคมเดนมาร์กก็ยังให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัว การใช้ชีวิตกับเพื่อน หรือแม้กระทั่งการรวมกลุ่มกันเพื่อทำจิตอาสา หรือทำสาธารณะประโยชน์ให้แก่สังคม ชอบช่วยเหลือพึ่งพากัน ด้วยมีความปรารถนา

ร่วมกันที่อยากจะเห็นผู้อื่นมีคุณภาพชีวิตที่ดี (Campbell et al., 2006: 51) นอกจากนี้เดนมาร์กยังเป็นสังคมที่เน้นความสัมพันธ์ระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับงานของ Hofstede ซึ่งพบว่าเดนมาร์กมีความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งในมิติของ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในครอบครัว ที่เรียนหรือที่ทำงาน แต่ก็ไม่ได้นำความสัมพันธ์ส่วนตัวมาใช้ในการตัดสินใจหรือก้าวก้าวการทำงาน ซึ่งบ่งชี้ถึงลักษณะพิเศษที่สังคมมีความสมดุลของลักษณะความเป็นปัจเจกนิยมและกลุ่มนิยม และสิ่งที่ปรากฏก็เป็นแง่มุมที่ดีของลักษณะคุณค่าดังกล่าว (Minkov, 2010: 255-258)

เมื่อพิจารณาถึงความสำเร็จในการดำเนินนโยบายทางด้านรัฐสวัสดิการของเดนมาร์ก ผ่านการประเมินนโยบายสาธารณะแบบประเมินผลเชิงตัดสินใจ แล้วพบว่าลักษณะคุณลักษณะทางวัฒนธรรมแบบปัจเจกนิยมกับกลุ่มนิยม มีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างแนบแน่นต่อความสำเร็จของนโยบายรัฐสวัสดิการของเดนมาร์กที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน กล่าวคือ ลักษณะวัฒนธรรมแบบปัจเจกนิยมทำให้ปรากฏคุณค่าเชิงซ้อนในสังคมเดนมาร์กที่ผู้คนยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย และการเมืองแบบมีส่วนร่วม โดยให้สิทธิประชาชนทุก ๆ คนเท่าเทียมกัน ทั้งเสียงส่วนใหญ่และเสียงส่วนน้อยในการเสนอแนะความคิดเห็น ในขั้นตอนการกำหนดนโยบาย โดยรัฐจะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพราะด้วยลักษณะนิสัยของพลเมืองเดนมาร์กที่เป็นปัจเจกนิยม จึงทำให้กล้าที่จะแสดงออก แสดงความคิดเห็น ในขณะที่เดียวกันคุณลักษณะของความเป็นกลุ่มนิยม ซึ่งพลเมืองมีความใกล้ชิดกัน ทำให้ประชาชนมีความปรารถนาดีต่อกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับสวัสดิการสังคม ทำให้ประชาชนนึกถึงประโยชน์สูงสุดของพลเมืองทุกคน ขุดนโยบายที่ออกมาจึงสะท้อนความต้องการที่แท้จริงของบุคคลในสังคมได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้สร้างข้อเสนอแนะ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากความสำเร็จของการดำเนินนโยบายรัฐสวัสดิการของประเทศเดนมาร์ก ชี้ให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของประเด็นด้านคุณค่าทางวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อปรากฏการณ์ความสำเร็จดังกล่าว เป็นแนวทางที่รัฐบาลต่าง ๆ ต้องหันมาพิจารณาและให้ความสำคัญมากขึ้น นอกเหนือจากการพิจารณาจากมิติทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง หรือภูมิศาสตร์ เพราะตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาต้นแบบของการดำเนินนโยบายรัฐสวัสดิการของเดนมาร์กที่ประเทศอื่นได้นำไปปรับใช้ในการดำเนินนโยบายภายในประเทศของตน กลับประสบปัญหาในแง่ต่าง ๆ ซึ่งข้อจำกัดที่เกิดขึ้นนั้น สามารถแก้ไขและปรับปรุงได้โดยอาศัยพลังการอธิบายทางด้านวัฒนธรรม เพราะฉะนั้นแล้ว การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมกับคุณค่าในชุดนโยบายสาธารณะว่าสอดคล้องต้องกันหรือสะท้อนคุณค่าเชิงซ้อนออกมาอย่างน้อยเพียงใด เป็นสิ่งสำคัญที่จะอธิบายถึงความสำเร็จในการดำเนินนโยบายสาธารณะได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 การดำเนินนโยบายรัฐสวัสดิการให้ประสบความสำเร็จ สิ่งจำเป็นสำคัญคือ การตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง เพราะฉะนั้นแล้วในกระบวนการกำหนดนโยบาย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งแนวคิดและทัศนคติที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือชุดคุณค่าใดที่ประชาชนในสังคมยึดถือร่วมกัน ย่อมเป็นสิ่งที่สะท้อนออกมาได้ชัดเจนจากชุดนโยบายที่ประชาชนเหล่านั้นร่วมกันสร้างขึ้น และเมื่ออิทธิพลต่อความสำเร็จของการดำเนินนโยบายนั้น ๆ

2.2 ลักษณะความเป็นกลุ่มนิยมในด้านที่ดี โดยปกติสังคมทั่วไปจะมีลักษณะของความ เป็นปัจเจกนิยมหรือกลุ่มนิยมอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่หากเราสามารถปลูกฝัง เชิดชูและสอดแทรกคุณค่าเชิงซ้อนในด้านที่ดีของความเป็นปัจเจกนิยมและกลุ่มนิยม เข้าไปในการเรียนการสอน วางรากฐาน ตั้งแต่สถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษา จะทำให้เราสามารถลดปัญหาของระบบอุปถัมภ์ แต่จะกลายเป็นสังคมที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ผู้คนมีจิตสาธารณะ ช่วยเหลือผู้อื่น มีความแน่นแฟ้นกัน ภายในสังคมในด้านที่ดี เมื่อผู้คนมีจิตสีกนิก มีคุณค่าที่ดีที่ยึดถือร่วมกันเช่นนี้ การดำเนินนโยบายรัฐสวัสดิการที่มุ่งตอบสนองให้มนุษย์มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความเสมอภาคกัน ก็ย่อมเกิดขึ้นได้และประสบผลสำเร็จในที่สุด

เอกสารอ้างอิง

ชนิดา จิตตรุทธะ. (2556). **วัฒนธรรมพิธีมิตกับการทำให้เป็นประชาธิปไตย**. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2556). **วัฒนธรรมองค์การ: องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไทยและปัจจัยกำหนดความสำเร็จทางวัฒนธรรม**. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทักษิณา สุขพัทธี. (2558). **อิทธิพลต่อความเชื่อและศรัทธา สู่การสร้างอัตลักษณ์ท้องถิ่นในการออกแบบของที่ระลึกแมวกวักนำโชค มาเนะคิเนะโคะ**. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์. 1(1): 17. ค้นเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2561, จาก <http://www.tci-thaijo.org/index.php/rpu/article/view/112134/87390>

บุญรัตน์ รัฐบริรักษ์ และ มรุต วันทนาก. (2547). **การวิเคราะห์ประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย: การเมือง เศรษฐกิจ สังคม**. ศูนย์ศึกษาการระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รุ่งทิพย์ สุขกำเนิด. (2556). **ส่องความสุขชาวเดนมาร์ก: มองลวดรัฐสวัสดิการเห็นสังคมนิยมโดยวัฒนธรรม**. สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ.

Campbell, John L. et al. (2006). **National Identity and the Varieties of Capitalism: The Danish Experience**. McGill- Queen's University press.

Dunn, William. (2011). **Public Policy Analysis**. 5th ed. Pearson Press.

- Edwards, Paul K. and Elger, Tony. (1999). **The global economy, national states and the regulation of labour.**
- Hofstede, G. (1987). **Culture's consequences: international differences in work-related values.** Abridged ed. Beverly Hills, CA: Sage Publications.
- Hofstede-insight. (2018). **Danish culture through the lens of the 6-D Model.** retrieved on February, 1st 2018, from <https://www.hofstede-insights.com/country-comparison/denmark/>
- Jittaruttha, C. (2013). **Cultural pyramid with democratization.** Publisher of Chulalongkorn University. (in Thai)
- _____. (2013). **Organizational Culture: Local Thai Local Governance and Factors Determining Cultural Success.** Publisher of Chulalongkorn University. (in Thai)
- Lasswell, Harold. (1951). The policy orientation. In Daniel Lerner & Harold D. Lasswell (Eds.), **The Policy Sciences.** Palo Alto, CA: Stanford University Press.
- Minkov, Michael. (2010). **Cultures and Organizations, Software of the Mind.** McGraw-Hill Education.
- Rattaborirak, B. and Wantanakorn, M. (2004). **Scandinavian country analysis: Political Economy Society.** Center for International Studies Thammasat University. (in Thai)
- Sookpatdhee, T. (2015). *The Influence of Belief and Faith to build a Local Identity in Souvenir Design for a Lucky Cat Maneki Neko.* **Journal of Humanities and Social Sciences, Rajapruk University,** 1(1): 17. Retrieved on February, 16th 2018, from <http://www.tci-thaijo.org/index.php/rpu/article/view/112134/87390>
- Sukkumnerd, R. (2013). **Look the Danish happiness through socialism by culture's Welfare state.** National Health Reform Office. (in Thai)